

60. Pastoor Gilbert Vandenbroucke - 1758 tot 1782

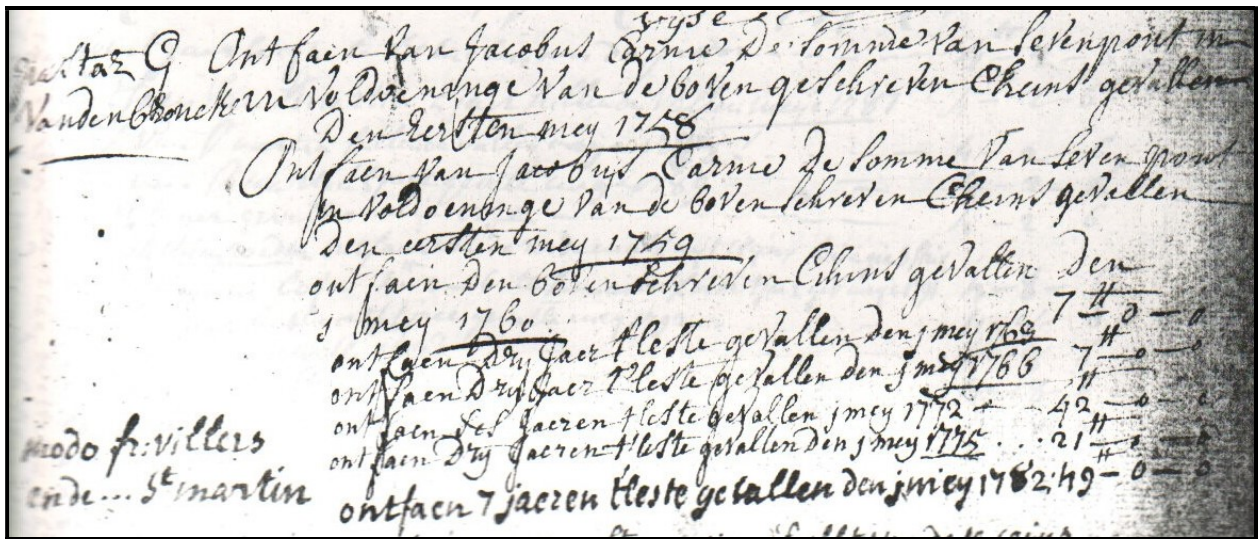
Bij de gekende pastoors van Pervijze en Sint Catharina Capelle neemt pastoor Gilbert Vandenbroucke vooral door de duur van zijn verblijf in Pervijze een vooraanstaande rol in. Maar liefst 24 jaar was hij dorpsheer van onze gemeente.

Omstreeks 1717 was hij geboren in het Noord Franse Petit Synthe.

Op 8 juni 1738 werd hij geprotest bij de Witheren te Veurne waarna hij op 19 december 1739 subdiaken werd gewijd te Ieper. Zijn wijding als diaken gebeurde eveneens te Ieper op 24 september 1740. Tenslotte werd hij op 27 mei 1741 priester gewijd.

Pas 10 jaar later, in 1751, hebben we opnieuw gegevens van hem. In de tussenliggende periode is niet bekend waar hij zijn priesterambt uitoefende. In 1751 werd hij dan onderpastoor te Nieuwpoort.

De eerste mei van 1758 vinden we hem voor het eerst terug in het rekeningboek van de pastoors en in juni 1758 maakt hij zijn eerste akte op in het parochieregister waar hij tekent als 'frater Ghilbertus Vandenbroucke, bediender deser prochie'.

Uittreksel uit het rekeningboek van de pastoor

Zoals het een goede parochieherder past, moet de pastoor erop toezien dat de kerk - in zijn geval twee kerken : deze van Pervijze en deze van Sint Catharina Capelle - in goede staat is en ook zo blijft. Daarom hebben de volgende aantekeningen voornamelijk te maken met herstellingen en verbeteringen aan onze godshuizen.

In 1761 werd voor de kerk van Pervijze een nieuwe klok gegoten. Diezelfde klok werd nog hergooten in 1860 en 1894.

In 1771 stelde pastoor Vandenbroucke de Broederschap van het Allerheiligste Sacrament in, in de kerk van Pervijze.

Ook in 1771, op 29 april, werd er met de Abt van Sint Bertinus te Poperinge een overeenkomst gemaakt waarin bepaald wordt dat de Abt 100 Brabantse gulden zal betalen voor een nieuwe vloer in de kerk van Sint Catharina Capelle. Die werken gebeuren uiteindelijk in het daaropvolgende jaar.

In 1774 moeten er werken gebeurd zijn aan de vloer van de kerk van Pervijze want bij de werken aan de kerk in 1894 vindt pastoor Duclos een steen terug waarin het jaartal 1774 gebeiteld staat.

Blijkbaar was het in die tijd de gewoonte dat de pastoor van Pervijze ook af en toe naar het nabij gelegen 's Heer Willemskapelle moest voor kerkelijke zaken want op 21 juli 1768 brengt Jacob Andreas Du Flocq, deken van Veurne en Nieuwpoort, een kerkbezoek aan 's Heer Willemskapelle. Onze pastoor Vandenbroucke tekent als zijn 'assistens'.

Op 21 juli 1769 brengt dezelfde deken ook een kerkbezoek aan Pervijze en Sint Catharina Capelle. Uit het toen opgemaakte verslag kunnen we heel wat gegevens halen over onze gemeente zoals ze toen was. Daarom geef ik dit verslag hierna zo goed als integraal weer.

Eerst volgt het verslag van de kleinste van de twee kerken : deze van Sint Catharina Capelle, die stond waar we nu het Kastanjeplein hebben.

"het tabernakel staat te midden den hoogen autaer, is betamelijk van binnen versierd, en daar staat niets vreemds in. De Pastor en de Kaplaan alleen bewaren den sloter van het tabernakel en laten hem in de sacristie niet. De prochianen betalen in de omhalingen die gedaan worden om de lampe te onderhouden die dag en nacht voor het Allerheiligste Sacrament brandt. De hooge autaer is toegewijd aan Sinte Catharina, de andere aan O.L.V.. De heilige oliën worden onder slot bewaard. Pastor en kaplaan alleen hebben de sloter.

De vonte (doopvont) is met traliewerk afgesloten, zuiver, al binnen met lood gevoerd, gesloten en't water is zuiver.

Daar zijn drie biechtstoelen, met traliewerk, niet dichte de autaeren staende.

Den predikstoel en de schilderie'n zijn betamelijk. De vloer wordt vernieuwd.

De sacristie is wel geschikt, gevaagd en gesloten. Een biechtstoel met traliewerk staat erin en al het noodige.

Daar is een Broederschap te weten van het Scapulier maar geen reliquien.

De kaplaan is Doctus Dominus Josephus Blondé, de koster Albijn Soete.

De prochie strekt uit op 700 gemeten grond en daar zijn 150 kommunikanten.

Daar wonen geen geestelijken op de prochie en daar zijn geene kapellen.

De pastorie brengt 100 guldens op.

Den pastor is voorbeeldig van levenswijze. Hij heeft als wat hij hebben moet, van boeken, waarin hij alles zorgzaam optekent, een Status Animarum (is een jaarlijks overzicht van de personen op de parochie die tijdens de mis de communie mogen volgen). Hij doet de misse voor de prochianen, op zonen feestdagen, houdt sermoen of grooten catechismus en leest de gebeden ervooren of erna. Hij of de Kaplaan geeft den kleenen catechismus in de weke, hij is bedienstig om de heilige Sacramenten toe te dienen en de schoole te bezoeken... De eerste Communie wordt gedaan op Beloken Paschen en de bannen der huwelijken worden geroepen, hij bezorgt vaderlijk de armen en gaat alle jaren jaar de geestelijke oefeningen.

De Kaplaan is bedienstig en neerstig om zijne plichten te kwijten, is een man van deugdzzaam leven, onderdanig aan zijnen Pastor. Hij predikt somwijlen, is neerstig in de studie en heeft de noodzakelijke boeken. Hij volgt de geestelijke oefeningen in't Bisschoppelijk Seminarie. De koster is goed van gedrag en gehoorzaemt aen den Pastor, is waakzaam in zijne school en leert de knechtjes en de meisjes afzonderlijk in godvruchtige, goedgekeurde boeken.

De priesters die komen prediken zijn van goed gedrag en logeren in de Pastorie.

De prochianen zijn godvruchtig en leven christelijk. Zij zijn neerstig om naar de kerk te komen. Daar en worden geen bijeenkomsten gehouden. Daar zijn geene verergernissen op de prochie, noch oneenigheden noch echtscheidingen. Allen houden hun Paschen en naderen dikwijls 's jaers tot de heilige Sacramenten. Daar en zijn geen die tot superstitie (bijgeloof) uitgaan of bedacht zijn wegens 't Geloove noch slechte boeken houden, en allen gehoorzamen aan hunne overheden zoo wereldlijke als geestelijke.

Het kerkhof is gesloten. Daar staat een kruisbeeld met aflaten verrijkt door wijlen den Bisschop.

De pastorie is in goeden staat en wordt door de tiendeheffers van beide prochien onderhouden.

De geestelijken gaan gekleed als geestelijken, en in de sacramentalia gebruiken zij overslop en stole.

Daar en zijn geen bijzondere bidplaatsen".

Uit de beschrijving van de kerk van Pervijze blijkt dat deze niet zo verzorgd werd als deze van Sint Catharina Capelle.

"Het tabernakel op de hoogen autaeren is niet versierd al binnen. Daar zijn twee steenen autaeren, de hoge autaer is toegewijd aan Sint Niklaas, de zijdsautaer aan O.L.V. toegewijd, wordt niet gebruikt. Het sepulchrum (holte in de altaartafel waarin normaal reliquiën worden bewaard) ervan is open en het tinnen dozeken dat erin is, bevat verstorvene reliquien.

Het lood al binnen de vonte komt niet hooge genoeg.

Daar staan drie biechtstoelen.

Reliquiën van het heilig Kruis en van Sint Sebastiaan, Broederschap van de heiligen Roozenkrans.

Pastor, Kaplaan en Koster zijn dezelfde als van Sinte Catharina.

Daar zijn 200 communicanten.

De prochie bevat 2 021 gemeten.

Daar zijn geen benificie'n noch geestelijken.

De portie van de Pastor is 140 guldens en 8 gemeten land, deze des Kaplaan 20 pond.

De kleene catechismus wordt gehouden. 'S Zondags ten eenen, door de Pastor, 's zaterdags ter eenen, door den Kaplaan.

De eerste Communie wordt gedaan binst eenen plechtige mis, met vernieuwing der beloften des doopsels.

Het kerkhof is omluikt".

Het daaropvolgende bezoek van de deken op 14 juli 1769 weet te melden dat er bij hoogdringendheid werken moeten gebeuren aan het hoogaltaar want het dreigt in te vallen.

Vanaf 17 december 1779 of reeds vroeger, tot 13 januari 1780 of later, verbleef pastoor Vandenbroucke in 's Heerwillemskapelle door de overstromingen te Pervijze en Sint Catharina Capelle.

Hij overleed tenslotte in 1782.